STEDELIJK
GYMNASIUM
SCHIEDAM

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING (PTA)

COHORT 2026-2029

LEERJAAR 4 in 2026-2027

Inhoudsopgave

Aardrijkskunde 3
Biologie 5
Cambridge Engels 8
Economie 10
Frans 12
Grieks 14
Kunst Beeldende Vormgeving 16
Kunst Muziek 18
Latijn 20
Lichamelijke Opvoeding (LO) 22
Nederlands 24
Overzicht weegfactoren 26

N.B.: Vakken die in dit document niet genoemd worden, hebben in klas 4 geen onderdelen die meetellen voor het schoolexamen.

Toelichting afkortingen:
AT = Afsluitende Toets
LT = Luistertoets
MO = Mondeling examen
PO = Praktische Opdracht
HD = Handelingsdeel
TW = toetsweek

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) – Aardrijkskunde

Cohort: 2026-2029
Klas: 4

Afname periode	**Code**	**Soort Vorm Duur**	**Onderwerp** *Lesmateriaal*	**Omschrijving** *(Sub-)domeinen*	**Weging SE**	**Weging rapport**	**Herkansbaar**	**Toegestane hulpmiddelen**
TW1								
kwartaal 2	4PO1	PO Praktisch Meerdere weken	**Globalisering in samenhang met de eigen omgeving** ***De Geo Globalisering***: *§1.2: Het wereldsysteem tot 1980* *H.2: De wereld indelen*	Kernlanden, semiperiferie en periferie, global shift, tijd-ruimtecompressie, economische, culturele, demografische en politieke globalisering *A1, A2, B1, E2*	5%	2	Nee	
TW2								
TW3								
TW4	4AT1	AT Schriftelijk 60 min	**Arm en rijk** ***De Geo Arm en rijk:*** *H.1: Genoeg voor iedereen?* *§2.1: Water is van levensbelang*	Kwantitatieve/kwalitatieve honger, verdeling van voedsel over de wereld, handelspolitiek, wereldhandel in voedselgewassen, oorzaken van honger in Ethiopië: natuur, demografie, politiek, cultuur en economie, ontwikkelingssamenwerking; waterkringloop, nuttige neerslag, watervoetafdruk, waterwinning, duurzaam watergebruik *A1, B2*	10%	3	Ja	Grote Bosatlas

Toelichting:

Toelichting bij de PO: nadat de leerlingen zich gedurende een aantal lessen hebben verdiept in paragraaf 1.2 en hoofdstuk 2 van het boek Globalisering werken ze in groepjes aan een onderzoek in de eigen omgeving waarin het gaat om de invloed van politieke/economische/culturele globalisering op de eigen regio en de relaties van de eigen regio met andere delen van de wereld.

Burgerschapsvorming en Aardrijkskunde:

Het vak Aardrijkskunde biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij de onderdelen “Klimaatvraagstukken” en “Leefbaarheid in stedelijke gebieden”.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de conceptsyllabus van het vak *aardrijkskunde* (2027)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden	A1	Geografische benadering	X	X	
		A2	Geografisch onderzoek		X	
B	Wereld	B1	Samenhang en verscheidenheid in de wereld	X		X
		B2	Mondiaal verdelingsvraagstuk		X	
C	Aarde	C1	De aarde als natuurlijk systeem; samenhangen en diversiteit	X		X
		C2	Mondiaal milieuvraagstuk		X	
D	Gebieden	D1	Afbakening en gebiedskenmerken	X		X
		D2	Actuele vraagstukken		X	
E	Leefomgeving	E1	Nationale en regionale vraagstukken	X		X
		E2	Regionale en lokale vraagstukken		X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) - Biologie

Cohort: 2026-2029
Klas: 4

Afname periode	**Code**	**Soort Vorm Duur**	**Onderwerp** *Lesmateriaal*	**Omschrijving** *(Sub-)domeinen*	**Weging SE**	**Weging rapport**	**Herkansbaar**	**Toegestane hulpmiddelen**
TW1								
TW2	4AT1	AT Schriftelijk 80 min	H1 Inleiding in de biologie H2 Voortplanting	M2.1.3, M2.1.4, M2.1.5, M2.2.1, M2.2.2, M2.2.3, M2.2.4, M2.2.5, O1.1.1, O1.3.1, O1.4.1, O1.5.1, O1.6.1, O6, P4.1.3 M3.2.2, M3.2.4, M6, O2.2.1, O8.1, O8.2, O8.3, O8.4, O8.5, O8.6, O8.7, O8.8, O8.9, O9.1.1, O9.1.2, O9.1.3, O9.1.5, O9.1.6, O9.1.7, O9.1.8	10%	3	ja	binas, niet-grafische rekenmachine, tekenmateriaal
TW3	4AT2	AT Schriftelijk 80 min	H3 Genetica H4 Evolutie	M7.1.1, M7.1.2, M7.1.3, M7.1.4, M7.1.5, M8.3.1 M2.1.1, M2.1.2, M7.1.1, M7.1.5, M8.1.3, M8.2.4, M8.4.1, O1.1.2, O3.1.6, O9.1.3, P1.3.3, P4.1.1, P4.1.2, P4.2.1, P4.2.2, P4.2.3, P4.3.1, P4.3.2, P4.3.3, P4.4.1, P4.4.2, P6.1, P6.2, P6.3	10%	3	ja	binas, niet-grafische rekenmachine, tekenmateriaal
kwartaal 4	4PO1	PO verslag 3 uur	H5+6: Ecologie en milieu - onderzoek veldwerk	A5 - A8.2	5%	1	nee	vaardigheden biologie, tekenmateriaal

Afname periode	**Code**	**Soort Vorm Duur**	**Onderwerp** *Lesmateriaal*	**Omschrijving** *(Sub-)domeinen*	**Weging SE**	**Weging rapport**	**Herkansbaar**	**Toegestane hulpmiddelen**
TW4	4AT3	AT Schriftelijk 80 min	H5 Ecologie H6 Mens en milieu	M2.3.1, M2.3.4, M2.3.5, M2.3.14, O1.2.3, P1.1.1, P1.1.2, P1.2.1, P1.3.1, P1.3.2, P1.3.3, P1.3.4, P2.1.1, P2.1.2, P2.1.3, P3.1.1, P3.1.2, P3.1.3, P3.2.1, P4.1.1, P5 P1.1.3, P1.1.4, P1.2.1, P1.2.2, P1.2.3, P1.2.4, P1.2.5, P1.3.5, P2.1.4, P3.2.1, P3.2.2, P3.2.3, P3.2.4	10%	3	ja	binas, niet-grafische rekenmachine, tekenmateriaal

rood = SE-stof, zwart = CE-stof, groen = SE- en CE-stof

Toelichting:

Vaardigheden biologie: https://sites.google.com/a/stgs.nl/stgs-biologie/vaardigheden

Burgerschapsvorming en Biologie:

Het vak Biologie biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij de onderdelen “Waarneming” en “Gedrag”.

Verder op volgende pagina.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *biologie* (2027)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
M	Molecuul- en celniveau	M1	Eiwitsynthese	X		X
		M2	Stofwisseling in de cel	X		X
		M3	Zelforganisatie van cellen	X		X
		M4	Moleculaire en cellulaire interactie	X		X
		M5	DNA-replicatie		X	
		M6	Levenscyclus van de cel		X	
		M7	Reproductie van het organisme	X		X
		M8	Selectie	X		X
O	Orgaan- en organismeniveau	O1	Stofwisseling van het organisme	X		X
		O2	Zelfregulatie van het organisme	X		X
		O3	Afweer van het organisme	X		X
		O4	Beweging van het organisme		X	
		O5	Waarneming door het organisme		X	
		O6	Zelforganisatie van het organisme		X	
		O7	Gedrag en interactie		X	
		O8	Seksualiteit		X	
		O9	Reproductie van het organisme	X		X
P	Populatie- en ecosysteemniveau	P1	Regulatie van ecosystemen	X		X
		P2	Zelforganisatie van ecosystemen	X		X
		P3	Interactie in ecosystemen	X		X
		P4	Soortvorming	X		X
		P5	Biodiversiteit		X	
		P6	Ontstaan van het leven		X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) – Cambridge Engels

Cohort: 2026-2029
Klas: 4

Afname periode	**Code**	**Soort Vorm Duur**	**Onderwerp** *Lesmateriaal*	**Omschrijving** *(Sub-)domeinen*	**Weging SE**	**Weging rapport**	**Herkansbaar**	**Toegestane hulpmiddelen**
TW1								
TW2								
Kwartaal 3 en 4	4MO1	MO Mondeling 15 min	Individueel mondeling over roman naar keuze uit voorselectie en twee krantenartikelen over actualiteiten *Zie ook toelichting.*	*Gespreksvaardigheid, Literatuur C2, D2, E1, F*	12,5%	3	Nee	Geen
TW3								
TW4								

Toelichting:

Romankeuzes:

- Kazuo Ishiguro, *Never Let Me Go*
- Harper Lee, *To Kill a Mockingbird*
- *nog nader te bepalen*

Krantenartikelen worden tijdig met de leerlingen gedeeld.

Het mondeling examen wordt indien nodig over twee kwartalen verdeeld. Wanneer het mondeling alleen in kwartaal 3 wordt afgenomen is er geen mondeling in kwartaal 4.

Burgerschapsvorming en Cambridge Engels:

Het vak (Cambridge) Engels biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij de onderdelen

gespreksvaardigheid. Leerlingen wordt gevraagd actief deel te nemen aan debatten en te reageren op stellingen die voortkomen uit maatschappelijke ontwikkelingen.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *Engels* (2026)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Leesvaardigheid			X		X
B	Kijk-en luistervaardigheid				X	
C	Gespreksvaardigheid	C1	Gesprekken voeren		X	
		C2	Spreken		X	
D	Schrijfvaardigheid	D1	Taalvaardigheden		X	
		D2	Strategische vaardigheden		X	
E	Literatuur	E1	Literaire ontwikkeling		X	
		E2	Literaire begrippen		X	
		E3	Literatuurgeschiedenis		X	
F	Oriëntatie op studie en beroep				X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) – Economie

Cohort: 2026-2029
Klas: 4

Afname periode	**Code**	**Soort Vorm Duur**	**Onderwerp** *Lesmateriaal*	**Omschrijving** *(Sub-)domeinen*	**Weging SE**	**Weging rapport**	**Herkansbaar**	**Toegestane hulpmiddelen**
TW1	4AT1	AT Schriftelijk 80 min	Concept schaarste Concept ruil *Praktische economie - Module 1 - Schaarste, geld en handel* *Aanvullende powerpoints, begrippenlijsten en opdrachten.*	*Domein A, B, C*	10%	3	Ja	Niet-grafische rekenmachine
TW2								
TW3								
TW4								

Toelichting:

Burgerschapsvorming en Economie:

Het vak (Economie) biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij de onderdelen schaarste en ruil. Leerlingen wordt gevraagd actief deel te nemen aan een debat en te reageren op stellingen die voortkomen uit maatschappelijke ontwikkelingen en krantenartikelen.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *economie* (2026)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
B	Concept Schaarste				X	
C	Concept Ruil				X	
D	Concept Markt	D1	Vraag en Aanbod	X		X
		D2	Marktstructuur	X		X
		D3	Doelmatigheid en economische politiek	X		X
E	Concept Ruilen over de tijd	E1	Intertemporele ruil	X		X
		E2	Registratie intertemporele ruil	X		X
F	Concept Samenwerken en onderhandelen	F1	Speltheorie	X		X
		F2	Suboptimale situaties	X		X
G	Concept Risico en informatie	G1	Risico	X		X
		G2	Asymmetrische informatie	X		X
		G3	Asymmetrische informatie in bedrijf	X		X
		G4	Risico verzekeren	X		X
		G5	Beleggen	X		X
H	Concept Welvaart en groei	H1	Macro-economische kringloop	X		X
		H2	Structurele groei	X		X
		H3	Inkomen, welvaart en welzijn	X		X
		H4	Ongelijkheid en herverdeling	X		X
		H5	Arbeidsmarkt en werkloosheid	X		X
I	Concept Goede tijden, slechte tijden	I1	Conjunctuur	X		X
		I2	Begrotingsbeleid	X		X
		I3	Monetair beleid en de centrale bank	X		X
		I4	Conjunctuuranalyse aan de hand van IS-MB-GA-model voor een gesloten economie	X		X
J	Onderzoek en experiment				X	
K	Keuzeonderwerpen				X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) – Frans

Cohort: 2026-2029
Klas: 4

Afname periode	**Code**	**Soort** **Vorm** **Duur**	**Onderwerp** *Lesmateriaal*	**Omschrijving** *(Sub-)domeinen*	**Weging SE**	**Weging rapport**	**Herkansbaar**	**Toegestane hulpmiddelen**
TW1								
TW2	4AT1	AT schriftelijk 80 min	**Introduction à la littérature française** • bestudeerde werken, stromingen en auteurs • historisch besef van de behandelde periodes *Divers materiaal, verstrekt in de lessen*	E1, E2, E3	10%	3	ja	Woordenboek FN - NF
kwartaal 3	4HD1		3x podcast luisteren + opdracht, ter voorbereiding op 4LT1 (compréhension orale), zie ook toelichting.	B	zie toelichting	0	nee	
TW3	4LT1	AT kijk-en luistertoets 80 min	**Compréhension orale: kijk- en luistervaardigheid** *Cito kijk- en luistermateriaal / WOOTS*	B	5%	3	nee	
TW4								

Toelichting:

De leerling kan niet deelnemen aan het schoolexamen 4LT1 (compréhension orale) wanneer het handelingsdeel 4HD1 niet voldaan is.

Burgerschapsvorming en Frans:

Het vak (Frans) biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen maatschappelijk relevante onderwerpen + internationalisering (de rol als Europees burger) aan de orde komen bij het onderdeel *Compréhension orale*.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *Frans* (2026)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Leesvaardigheid			X		X
B	Kijk-en luistervaardigheid				X	
C	Gespreksvaardigheid	C1	Gesprekken voeren		X	
		C2	Spreken		X	
D	Schrijfvaardigheid	D1	Taalvaardigheden		X	
		D2	Strategische vaardigheden		X	
E	Literatuur	E1	Literaire ontwikkeling		X	
		E2	Literaire begrippen		X	
		E3	Literatuurgeschiedenis		X	
F	Oriëntatie op studie en beroep				X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) – Grieks

Cohort: 2026-2029
Klas: 4

Afname periode	**Code**	**Soort Vorm Duur**	**Onderwerp** *Lesmateriaal*	**Omschrijving** *(Sub-)domeinen*	**Weging SE**	**Weging rapport**	**Herkansbaar**	**Toegestane hulpmiddelen**
TW1								
TW2								
TW3	4AT1	AT schriftelijk 60 min	Bijbelse verhalen	*A1, A2, B, C, E*	5%	3	ja	woordenboek Gr-Ned
TW4	4AT2	AT schriftelijk 80 min	Prozateksten (Aesopus, Lucianus)	*A1, A2, B, C, E*	5%	3	ja	woordenboek Gr-Ned

Toelichting:

AT TW3: toets gelezen teksten
AT TW4: toets gelezen teksten (75%) en ongelezen teksten (25%)

Burgerschapsvorming en Grieks:

Het vak (Grieks) biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij het onderwerp Bijbelse verhalen en bij de reflecties op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *Griekse taal en cultuur* (2026)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Reflectie op klassieke teksten en antieke cultuur	A1	1. Reflectie op klassieke teksten	X		X
		A2	2. Reflectie op antieke cultuur		X	
B	Reflectie op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur		3. De kandidaat kan door de bestudering van de Griekse en klassieke, vertaalde teksten tegen de achtergrond van de antieke cultuur: - onderwerpen actualiseren die voortvloeien uit een confrontatie tussen deze teksten en eigentijdse ontwikkelingen; - de eigentijdse cultuur plaatsen in het perspectief van de klassieke traditie waarin Europa staat.	X		X
			4. De kandidaat kan - voorbeelden uit de receptiegeschiedenis herkennen, deze plaatsen in de context van de betreffende periode in de Europese cultuur en de van toepassing zijnde werkingsmechanismen noemen; - cultuuruitingen uit de latere Europese cultuur vergelijken met antieke cultuuruitingen.		X	
C	Zelfstandige oordeelsvorming		5. De kandidaat kan een beargumenteerde reactie formuleren op de inhoud van voorgelegde teksten en andere cultuuruitingen (uit de Oudheid en latere tijden).	X		X
			6. De kandidaat kan cultuuruitingen uit de latere Europese cultuur vergelijken met antieke cultuuruitingen en daarover een beargumenteerd oordeel geven.		X	
D			Oriëntatie op studie en beroep		X	
E	Informatievaardigheden				X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) – Kunst Beeldende Vormgeving

Cohort: 2026-2029
Klas: 4

Afname periode	**Code**	**Soort Vorm Duur**	**Onderwerp** *Lesmateriaal*	**Omschrijving** *(Sub-)domeinen*	**Weging SE**	**Weging rapport**	**Herkansbaar**	**Toegestane hulpmiddelen**
kwartaal 1								
kwartaal 2	4PO1	PO	Praktische Opdracht	**A, B & C**	5%	2	Nee	
kwartaal 3	4PO2	PO	Praktische Opdracht	**A, B & C**	5%	2	Nee	
kwartaal 4	4PO3	PO	Praktische Opdracht	**A, B & C**	5%	2	Nee	
Kwartaal 2, 3 of 4	4PO4	PO	Beeldanalyse op eigen werk van KW 2, 3, of 4	**A**	5%	1	Nee	

Toelichting:

- Bij de PO's worden proces en product samen beoordeeld.
- De exacte inhoud en deadline van de opdracht wordt bij aanvang van de opdracht vastgesteld.
- De leerling moet in de opdrachten die meewegen voor het SE zowel 2D, 3D als 4D (fotografie en/of film) gewerkt hebben.
- Het werk dient controleerbaar zelfgemaakt te zijn.
- Bij het te laat inleveren van de opdracht geldt: binnen 1 week te laat is -1 punt op het eindcijfer. Bij meer dan een week te laat is het maximaal haalbare cijfer een 4.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak kunst (algemeen) (2027)

Kunst Algemeen:

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
B	Invalshoeken voor reflectie	B1	Kunst en religie, levensbeschouwing	X		X
		B2	Kunst en esthetica	X		X
		B3	Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht	X		X
		B4	Kunst en vermaak	X		X
		B5	Kunst, wetenschap en techniek	X		X
		B6	Kunst intercultureel	X		X
C	Onderwerpen		De kandidaat kan de eindtermen van domein A en B toepassen op voorbeelden uit de volgende onderwerpen: - de cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw; - de hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw; - de burgerlijke cultuur van Nederland in de zeventiende eeuw; - de cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw; - de cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw; - de massacultuur vanaf 1950	X		X

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak kunst (beeldende vormgeving) (2027)

Kunst Beeldende vormgeving:

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaktheorie	A1	Beeldend werk van kunstenaars en vormgevers		X	
		A2	Beeldend werk van kunstenaars en vormgevers in relatie tot het eigen beeldend werk van de kandidaat		X	
		A3	Eigen beeldend werk		X	
B	Praktijk				X	
C	Oriëntatie op studie en beroep				X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) – Kunst Muziek

Cohort: 2026-2029
Klas: 4

Afname periode	**Code**	**Soort** **Vorm** **Duur**	**Onderwerp** *Lesmateriaal*	**Omschrijving** *(Sub-)domeinen*	**Weging SE**	**Weging rapport**	**Herkansbaar**	**Toegestane hulpmiddelen**
Kwartaal 1								
Kwartaal 2	4PO1	PO	Opdracht: musiceren 1	Domein B, subdomein B1	5%	3	Nee	
TW2	4AT1	AT Op laptop 60 min	Toets: muziektheorie	Domein A, subdomein A1, A2	5%	3	Ja	Koptelefoon
Kwartaal 3	4PO2	PO	Opdracht: musiceren 2 *(Zie toelichting)*	Domein B, subdomein B1	10%	9	Nee	
Kwartaal 4	4PO3	PO	Opdracht: componeren	Domein B, subdomein B2	5%	6	Nee	

Toelichting:
- Bij de PO's worden proces en product samen beoordeeld.
- De exacte deadline van de PO's worden bij aanvang van de opdracht vastgesteld.
- PO musiceren 2 mag ook in kwartaal 4 worden afgesloten i.p.v. kwartaal 3.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak kunst (algemeen) (2027)

Kunst Algemeen:

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden			X	X	
B	Invalshoeken voor reflectie	B1	Kunst en religie, levensbeschouwing	X		X
		B2	Kunst en esthetica	X		X
		B3	Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht	X		X
		B4	Kunst en vermaak	X		X
		B5	Kunst, wetenschap en techniek	X		X
		B6	Kunst intercultureel	X		X
C	Onderwerpen		De kandidaat kan de eindtermen van domein A en B toepassen op voorbeelden uit de volgende onderwerpen: - de cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw; - de hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw; - de burgerlijke cultuur van Nederland in de zeventiende eeuw; - de cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw; - de cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw; - de massacultuur vanaf 1950	X		X

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de het examenprogramma van het vak kunst (muziek) (2027)

Kunst Muziek:

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaktheorie	A1	Waarnemen en weten		X	
		A2	Analyseren en interpreteren		X	
		A3	Muziek en cultuur		X	
B	Praktijk	B1	Zingen en spelen		X	
		B2	Improviseren en componeren		x	
C	Oriëntatie op studie en beroep				X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) – Latijn

Cohort: 2026-2029
Klas: 4

Afname periode	**Code**	**Soort Vorm Duur**	**Onderwerp** *Lesmateriaal*	**Omschrijving** *(Sub-)domeinen*	**Weging SE**	**Weging rapport**	**Herkansbaar**	**Toegestane hulpmiddelen**
TW1								
TW2								
TW3	4AT1	AT Schriftelijk 80 min	**roman** *Petronius*	A1, A2, B, C, E	5%	3	ja	woordenboek Lat-Ned
TW4	4AT2	AT Schriftelijk 80 min	**lyrische poëzie** *Tibullus en Catullus*	A1, A2, B, C, E	5%	3	ja	woordenboek Lat-Ned

Toelichting:

AT TW3: toets gelezen teksten (75%) en ongelezen teksten (25%)
AT TW4: toets gelezen teksten (75%) en ongelezen teksten (25%)

Burgerschapsvorming

Het vak Latijn biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij het onderwerp historisch proza en lyrische poëzie.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *Latijnse taal en cultuur* (2026)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Reflectie op klassieke teksten en antieke cultuur	A1	Reflectie op klassieke teksten	X		X
		A2	Reflectie op antieke cultuur		X	
B	Reflectie op relaties tussen de antieke cultuur en de latere Europese cultuur		3. De kandidaat kan door de bestudering van de Latijnse en klassieke, vertaalde teksten tegen de achtergrond van de antieke cultuur: - onderwerpen actualiseren die voortvloeien uit een confrontatie tussen deze teksten en eigentijdse ontwikkelingen; - de eigentijdse cultuur plaatsen in het perspectief van de klassieke traditie waarin Europa staat.	X		X
			4. De kandidaat kan - voorbeelden uit de receptiegeschiedenis herkennen, deze plaatsen in de context van de betreffende periode in de Europese cultuur en de van toepassing zijnde werkingsmechanismen noemen; - cultuuruitingen uit de latere Europese cultuur vergelijken met antieke cultuuruitingen.		X	
C	Zelfstandige oordeelsvorming		5. De kandidaat kan een beargumenteerde reactie formuleren op de inhoud van voorgelegde teksten en andere cultuuruitingen (uit de Oudheid en latere tijden).	X		X
			6. De kandidaat kan cultuuruitingen uit de latere Europese cultuur vergelijken met antieke cultuuruitingen en daarover een beargumenteerd oordeel geven.		X	
D			Oriëntatie op studie en beroep		X	
E	Informatievaardigheden				X	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) – Lichamelijke Opvoeding

Cohort: 2026-2029
Klas: 4

Afname periode	Code	Soort Vorm Duur	Onderwerp *Lesmateriaal*	Omschrijving *(Sub-)domeinen*	Weging SE	Weging rapport	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
Kwartaal 1	4HD1	HD Praktisch + Schriftelijk	**Domein B: Bewegen**	*HD 1: Spelen* • *Hockey of* • *Voetbal*	5%	1	Nee	
Kwartaal 1 t/m 4	4PO1	PO Praktisch + Schriftelijk	**Domein C: Bewegen en regelen**	*PO 1: Onderlinge instructie* • *Lesgeven*	10%	2	Nee	
Kwartaal 2	4HD2	HD Praktisch + Schriftelijk	**Domein B: Bewegen**	*HD 2: Turnen* • *Springen en zwaaien*	5%	1	Nee	
	4PO2	PO Schriftelijk	**Domein C: Bewegen en regelen**	*PO 2: Organisatie sportdag* • *Draaiboek sportdag*	10%	2	Nee	
Kwartaal 3	4HD3	HD Praktisch + Schriftelijk	**Domein B: Bewegen**	*HD 3: Atletiek* • *Hoogspringen*	5%	1	Nee	
Kwartaal 1 t/m 4	4HD4	HD Praktisch 1 kwartaal	**Domein B: Bewegen** *zie toelichting*	*HD 4: Zelfverdediging* • *ZVM of ZVJ*	5%	1	Nee	

Toelichting:

Bij het niet actief deel kunnen nemen aan de les is de leerling wel aanwezig en wordt er een observatie geschreven. Bij 50% of meer afwezigheid bij het HD wordt in overleg met de docent een vervangende opdracht gemaakt. De score voor een vervangende opdracht is maximaal 6,0.

HD = handelingsdeel
P = praktisch (deelname actief in de les)
S = schriftelijk (evaluatie HD)
VO = Vervangende opdracht

HD ZVM (zelfverdediging voor meisjes) en ZVJ (zelfverdediging voor jongens) worden per klas één periode aangeboden tijdens het kwt-uur.
Alle HD-en, PO's en VO's moeten uiterlijk vrijdag 16.00 uur in de 60 minutenweek na een toetsweek worden ingeleverd via Google Classroom.

Burgerschapsvorming en Lichamelijk Opvoeding:

Het vak LO biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij het organiseren van diverse sportevenementen in school (sportdagen door- en voor elkaar georganiseerd).

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *lichamelijke opvoeding* (2027)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Vaardigheden				x	
B	Bewegen				x	
C	Bewegen en regelen				x	
D	Bewegen en gezondheid				x	
E	Bewegen en samenleving				x	

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) - Nederlands

Cohort: 2026-2029
Klas: 4

Afname periode	**Code**	**Soort Vorm Duur**	**Onderwerp** *Lesmateriaal*	**Omschrijving** *Eindtermen*	**Weging SE**	**Weging rapport**	**Herkansbaar**	**Toegestane hulpmiddelen**
kwartaal 1-4	4HD1	Zelfstandig	Romans lezen (zie toelichting)	***Eindtermen 1, 2, 16, 17, 18***	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	
TW1								
TW2								
TW3								
TW4								

Toelichting:

Eisen:

- Niveaus uitgaande van https://www.jeugdbibliotheek.nl/12-18-jaar/lezen-voor-de-lijst/15-18-jaar.html ;
- In de vierde klas leest een leerling 4 romans (minimaal niveau 3) zelfstandig (Nederlandse of Vlaamse auteurs).
- Maximaal één boek van dezelfde schrijver (zie joker).
- Gezamenlijk of in groepsverband: één werk uit de middeleeuwen en één uit de renaissance.
- Bij ieder gelezen werk zoekt de leerling zelfstandig een secundaire bron (bijvoorbeeld een uittreksel, interview of recensie).
- Er mag één joker ingezet worden. Als joker geldt bijvoorbeeld een literaire thriller, vertaling, tweede boek van een schrijver of non-fictie werk. Dit moet altijd gekeurd worden door de docent.
- Op de uiteindelijke lijst staat maximaal één boekenweekgeschenk.
- De lijst bevat één werk uit de periode 1880 - 1940. De rest is van na 1940.

Burgerschapsvorming en Nederlands:

Het vak Nederlands biedt ondersteunende (denk)vaardigheden die leerlingen goed kunnen gebruiken bij het ontwikkelen van hun burgerschapsvaardigheden en -houdingen. In dit kader zullen docenten specifieke aandacht geven aan burgerschapsvorming bij de

onderdelen gespreksvaardigheid en literatuur. Leerlingen wordt gevraagd actief deel te nemen aan debatten en te reageren op stellingen die voortkomen uit maatschappelijke ontwikkelingen en te reflecteren op ontwikkelingen in de literatuurgeschiedenis.

Verdeling examenstof over CE en SE, volgens de syllabus van het vak *Nederlands* (2028)

Domein		Subdomein		in CE	moet in SE	mag in SE
A	Leesvaardigheid	A1	**Analyseren en interpreteren**	X		X
		A2	Beoordelen	X		X
		A3	Samenvatten		X	
B	Mondelinge taalvaardigheid				X	
C	Schrijfvaardigheid				X	
D	Argumentatieve vaardigheden			X		X
E	Literatuur	E1	Literaire ontwikkeling		X	
		E2	Literaire begrippen		X	
		E3	Literatuurgeschiedenis		X	
F	Oriëntatie op studie en beroep				X	

Overzicht weegfactoren

COHORT 2026-2029			AK		BI		CAM		EC		FA		GR		KUBV		KUMU		LA		LO		NE	
klas	schooljaar		soort	weging	soort	weging	soort	weging	soort	weging	soort	weging	soort	weging	soort	weging	soort	weging	soort	weging	soort	weging	soort	weging
4	2026-2027	doorlopend													4PO4	5%					4PO1	10%	4HD1	0%
		kwartaal 1																			4HD1	5%		
		toetsweek 1							4AT1	10%											4HD2	5%		
		kwartaal 2	4PO1	5%											4PO1	5%	4PO1	5%			4PO2	10%		
		toetsweek 2			4AT1	10%					4AT1	10%					4AT1	5%						
		kwartaal 3					4MO1	12,5%			4HD1	0%			4PO2	5%	4PO2	10%			4HD3	5%		
		toetsweek 3			4AT2	10%					4LT1	5%	4AT1	5%					4AT1	5%				
		kwartaal 4			4PO1	5%									4PO3	5%	4PO3	5%			4HD4	5%		
		toetsweek 4	4AT1	10%	4AT3	10%							4AT2	5%					4AT2	5%				